

Filatelistický archiv posedmé

Podmínky pro používání výplatních strojů jsou důležitými mantinely pro provoz výplatních strojů v Československu.

Dnes zveřejňuji verzi platnou v 70. a 80. letech. Vydala poštovní správa a byly přílohou ke smlouvě o používání výplatních otisků. Součást Čs. poštovního řádu.

Podmínky jsem zařadil do Bulletinu, přílohy zpravodaje Výplatní otisky č. 1/86. Dnes reprint. Číslování je původní, jak se objevilo v bulletinu. Podmínky jsou úplné a mají 4 strany včetně úvodní strany.

PODMÍNKY PRO POUŽÍVÁNÍ VÝPLATNÍCH STROJŮ

Přílohu dnešního bulletinu tvoří výňatek z čs. Poštovního řádu, který se týká podmínek pro používání výplatních strojů v čs. poštovním provozu. Chceme tak našim sběratelům a čtenářům pomoci při rozšíření znalostí o našem oboru poštovní historie, který sbíráme a kterým se intenzivně zabýváme.

Redakce

PODMÍNKY PRO POUŽÍVÁNÍ VÝPLATNÍCH STROJŮ

(1) Výplatní stroje lze použít jen se svolením pošty. Stroj si zakoupí zájemce u podniku Kancelářské stroje, n. p., Štěpánská 34, Praha 1 - Nové Město nebo od jeho závodu v Bratislavě, Gorkého ul. 8.

(2) Výplatním strojem (Výplatním otiskem) lze zapravovat veškeré poštovní a telegrafní poplatky, které je jinak možno účtovat výplatními známkami; jsou to zejména poplatky:

- a) za listovní zásilky, za balíčky vnitřního styku, za balíky a za cenná psaní,
- b) za telegramy, poštovní a telegrafické poukázky vnitřního styku,
- c) za náhradní podací stvrzenku a za zvláštní podací potvrzení,
- d) za žádosti o vrácení zásilky nebo o změnu adresy apod.

(3) K zásilkám vnitřního styku se mohou připojovat obálky nebo dopisnice vyplacené výplatním otiskem, aby jich příjemce použil pro odpověď. Na obálkách na horním okraji uprostřed, na dopisnicích pod označením „Dopisnice“ nebo na jiném vyhrazeném místě, není-li na dopisnici toto označení, musí se barevně podtrhnout nebo zarámovat poznámka „Odpověď“. Adresa musí být tištěna a musí souhlasit s označením uživatele ve výplatním otisku. Obsahuje-li výplatní otisk zkrácenou odesílatelovu adresu nebo heslo, musí být celá adresa vytištěna v závorkách. Používat k odpovědním zásilkám okénkových obálek není dovoleno.

(4) Není dovoleno otiskovat výplatním otiskem bez výplatní hodnoty (s hodnotou 00) zásilky přepravované nevyplaceně nebo vlastními posly.

(5) Výplatní proužky do výplatního stroje zařízeného na vkládání proužků, prodává pošta v hodnotách, na něž je stroj seřízen. Prodává i několik proužků do zásoby, ale smí se jich používat jen v pořadí čísel, jež jsou na nich vytištěna. Další výplatní proužky pošta prodá, jen předloží-li se jí proužky použité. Pošta vystřihne z použitého proužku první ze shodných čísel vytištěných na přední straně a odevzdá je jako doklad o přijetí tomu, kdo proužek přinesl. Za použité výplatní proužky, jež by poště nevrátil, odpovídá vlastník stroje částkou jejich výplatní hodnoty. Výplatní proužky jsou nepřenositelné, nelze je proto postoupit někomu jinému. Za ztracené výplatní proužky neposkytuje pošta náhradu.

(6) U výplatního stroje, který není zařízen na vkládání výplatního proužku, předloží uživatel blavici výplatního stroje poště, která mu nastaví počítadlo na požadovanou částku výplatního. Částka výplatního musí být zaplácena ihned při nastavení hodnot. Přesný návod k obsluze tohoto výplatního stroje je ke každému stroji připojen.

(7) Obálky objemných listovních zásilek je účelné orážet před naplacením, obálky cenných psaní před zapečetěním. Barevné obálky (zejména červené), na nichž nejsou výplatní otisky dosti zřetelné, se nesmějí používat. Má-li se orážet výplatním strojem větší počet otevřených listov-

ních zásilek, o nichž je pochybnost vyhovují-li zaslacím podmínkám stanoveným Poštovním řádem, je vhodné dotázat se napřed pošty.

(8) Na listovní zásilky a balíčky vnitřního styku lze lepit listky s příjemcovou adresou a s výplatním a denním razítkem. Listky, na nichž není adresa, nýbrž jen výplatní a denní razítko, se smíjí lepit na zásilky jen výjimečně se souhlasem pošty.

(9) Na každé zásilce má být zpravidla jeden výplatní otisk. Není-li jím však zásilka dostatečně vyplacena, lze připojit další otisk, není-li to na újmu zřetelnosti adresy a poštovních záznamů. Oba otisky se nesmějí navzájem zakrývat, a to ani zčásti. Jinak se scházející výplatné doplní výplatní známkou. Otisknou-li se výplatní otisky výjimečně na zadní stranu obálky, poznamená se na přední straně „Výplatní otisk vzadu“. Na průvodkách vyznačí odesílatel tuto poznámku v místě určeném pro výplatní známky. Na poukázkách se otisk výplatního stroje připojuje na rubu kontrolního listku.

(10) Zásilky ořázené výplatním strojem a srovnané adresami navrch se odevzdají u přepážky podací pošty. O odchylkách od tohoto způsobu, například o podávání u jiných pošt v témže místě, do schránek poštovních kursů nebo do poštovních schránek, je třeba se dohodnout s podací poštou. Podávat takové zásilky u jiných pošt lze jen se svolením příslušné okresní správy spojů.

(11) Do poštovních schránek se smíjí zásilky vyplacené výplatními stroji vkládat jen výjimečně, je-li to naléhavě odůvodněno. Zásilky se sváží ve svazek opatřený červenou páskou. Hodlá-li vlastník stroje vkládat zásilky do poštovní schránky, kterou nevybírá místní podací pošta, musí se s touto poštou dohodnout, aby tato mohla o tom zpravit poštu, která schránku vybírá.

(12) Poplatky za neodeslané zásilky vyplacené otisky výplatních strojů pošta na žádost uhradí, neuplynuly-li ode dne vyznačeného v denním razítku na zásilkách do dne žádosti více než dva pracovní dny a odevzdá-li se jí celá obálka. Poplatky na adresních listcích a na prázdných listcích, na nichž je jen výplatní razítko, hradí pošta jen když listky nebyly nalepeny na zásilky. Poplatky za odpovědní zásilky, kterých příjemci nepoužili, se neuhrazují, až na poplatky za odpovědní dopisnice, nejsou-li odděleny od vráceného nedoručitelného prvního dílu dopisnice.

(13) Strojem se mohou vyplácet jen zásilky organizací, jimiž bylo používání stroje poštou povoleno. Hotely a rekreační střediska mohou vyplácet svým strojem i zásilky svých hostů. Také organizace, vyrábějící zboží, tiskoviny atd. pro jiné organizace (na příkaz), převzaly-li též jeho výpravu a podávají-li je k dopravě poštou, mohou je vyplácet svým vlastním strojem. Z. odesílatele těchto zásilek se pokládá host, organizace apod., je-li na zásilce jako takový označen; jinak se pokládá za odesílatele vlastník výplatního stroje.

(14) Ve výplatním otisku má být kromě denního razítka s legendou podávací pošty a kromě výplatní hodnoty též název organizace, která stroj používá. Mohou tam být i propagační texty nebo vyobrazení pokud poště nevadí. Základní čára otisku nesmí zasahovat níž než 4 cm od horního okraje zásilky. Znění otisku schvaluje okresní správa spojů. Na zapsaných zásilkách vyplacených otiskem výplatního stroje nemusí být uvedena adresa odesílatele, je-li ve výplatním otisku jeho označení určité (dostatečné) podle § 15 Poštovního řádu. Posoudit, zda je označení odesílatele dostatečné, přísluší podací poště.

(15) Padělání otisků výplatního stroje, padělání výplatních proužků a opětné použití výplatních otisků a použitých výplatních proužků se trestá podle příslušných právních norem. Vlastník je poště odpovědný za škody, které by jí mohly vzniknout zneužitím stroje.

(16) Zásilky podané k poštovní dopravě jiného dne než uvedeného v otisku denního razítka se neoděšlou, nýbrž vrátí odesílateli. Podací pošta je však může výjimečně přijmout a vypravit, vysvětlí-li se neshoda v datu a nemohou-li z toho vzniknout nesnáze. Takové zásilky opatří otiskem svého denního razítka. Otiskem denního razítka se též opatří podané spěšné listovní zásilky a odpovědní zásilky vyplacené otiskem výplatního stroje.

(17) Výplatní a denní razítka i klíč k pojistnému zámku jsou majetkem pošty; klíč se u ní trvale uschovává. K otiskům se používá výhradně barvy červené.

(18) Pošta je oprávněna dát kdykoliv stav počítadla stroje přezkoušet v pracovní době v místnostech uživatele.

(19) Jakýkoliv zásah klíčem, nůžkami atd. do výplatního stroje není dovolen. Pojistné zámky a papírové plomby s barevným podtiskem nesmějí být poškozeny. Stroj se může uvést v činnost jen za účasti pracovníka příslušné pošty, a to podnikem, který jej dodal. Tento podnik a poštu je nutné uvědomit ihned o závadách. Také odstranění závady a nepravdivosti je nutno hlásit ihned poště, aby mohla zjistit stav počítadla před uvedením stroje v opětnou činnost i po něm. Pošta si vyhrazuje, že vybere dodatečně poplatky, kdyby je snad počítadlo nezaúčtovalo.

(20) Stroj se musí občas čistit a mazat, aby otisky byly čisté a zřetelné. Pošta může odmítnout zásilky s nedostatečnými otisky. Vnější částí stroje, tiskací zařízení, barvicí zařízení a pryžové válce v tiskacím stoiku mohou čistit a mazat vlastníci strojů, kdežto vnitřní zařízení jen mechanici podniku, který stroj dodal, a to za účasti pracovníka pošty.

(21) Pošta má právo tyto podmínky měnit a požadovat změny jednotlivých částí razítka, vyžaduje-li toho poštovní služba. Změny jsou závazné pro vlastníky výplatních strojů. Vlastníci budou o nich zpravováni.

